

Hulladék

Németh István

Szutykos, nagymellű, nagyhasú, széles, tömzsi öregasszony volt. Mindig hajadonfőve járt, már nyáron, ritka, ősz haját pici kontyba tűzte. Nem volt rajta egyéb, mint az az ócska festő ruha, mely szinte örökké ragadt a pizsoktól. Tipegve, szuszogva járt, bal kezében a hasán tartva mindig volt valami rogygyá olvasott tízfilléres ponyvaregény, elmaradhatatlan kelléke volt ez, mint papnak a breviárium. Nehézkes mozgásával, s ponyvával a hasán hasonlított is az elaggott, elhízott plébánosokra, annál is inkább, mert ő is, még menet vagy séta közben is, olvasott. Körülötte elmaradhatatlan bolygókként egy csomó apró gyerek nyüzsgött mindig, az unokái. Ha a gyerekek marakodtak, vagy hangosabban veszekedtek, találomra, föl se nézve a ponyvából, jobb kezével közéjük cserdített, s ilyenkor mindig, de mindig Mari nevű legártatlanabb és legszelidebb unokáját találta nyakon. Akkor Mari nyarvogott:

— Nem is én voltam!...

De az öregasszony mélyen elmerülve olvasott, mit bánta ő ki volt, csak ne ordítozzanak túlságosan, figyeljenek a dolgukra.

Így, unokáitól körülvéve, ponyvával a hasán, szokott átbillegni hozzánk is, az udvarunkba, napjában többször. Hogy mikor jött és mikor távozott, sohase vettük észre, nem köszönt sose és nem úgy jött, mint aki valami fontosat akar mondani vagy kérni, hanem csak bebállagott az udvarba meg kibállagot; mintha mindig ott lett volna és mintha sose lett volna ott. Volt mikor, persze föl se nézve a kőnyvből, s figyelembe se véve kélhez intézi szavait, azt mondta:

— Az a csavargó az éjjel már megint nem jött haza.

Nem fűzött hozzá semmi többet, de felesleges is lett volna. És harag nélkül mondta, mintha azt mondta volna: fene ezeket a bűdös legyeket, — amit nyáridőben kisezerszer mond az ember napjában, s hangjából már a bosszúság is kikopik.

A mi udvarunk népes udvar volt nagyon. Kezdeném a felsorolást talán a Micivel, azért is, mert nő, és azért is, mert ő volt az udvar tündére hosszú éveken át, míg csak ott lakott. Délutánonként a Mici bikinire vetkőzött, bekente magát napolajjal, végignyújtózott az udvar mélyén lévő

kiöregedett, rossz hordárkocsin és süttette szép, formás, majdnem csupa meztelen testét a gyönyörű, jó nappal. Jaj, a bognársegédek, de különösen az inasok — mert volt ezekből is jó pár az udvarban — úgy csinálták ilyenkor, hogy mindig találtak valami munkát az udvar mélyén, ha csak annyicskét is, hogy elstáljanak a hordártalyigáig meg vissza. De ott, ha életükbe került is, megálltak egy-két pillanatra, a szemük tüzes sugarával segítettek a napnak szebbre barnítani Mici elnyúló, tündéri testét. Volt köztük egy, az már segéd volt és bátrabszívú, aki szóba is elegyedett olykor Micivel, imígyen:

- Micike, nem fél, hogy elolvasztja a nap?
- Nagyon messze van ő ahhoz.
- De mégis!
- Mégse!
- És ha közelebb volna, akkor se félne?
- Ha nagyon közel volna, még úgy se félnék.
- Miért?
- Mert akkor én olvasztanám el őtet.
- Ejha, olyan tüzes a Micike?
- Még tüzesebb!
- Engem is elolvasztana?
- Ha nem vigyázna magára, nem garantálnám.
- De moziba azért eljöhetne velem.
- Elkésett, kedves, már van jegyem.
- Egyszer azért eljön?
- Egyszer majd elmegyek.
- Az anyátok istenit, hol vagytok már megint!

E minősíthetetlen hang tulajdonosa a bognármester volt. Mert míg a bátorszívú segéd Micivel beszélgetett, körülóálkodták az inasok és tanulták az udvarlás fortélyait, a műhely meg eközben szép lassan teljesen kiürült. Hogyne dühödött volna fel a bognár. Haragjában egyszer már azt is megfogadta, hogy fogad egy bikinis Micit a műhelybe, s záróra után rászabadítja az éhes inasokat, ha már nem bírnak magukkal. Egyszer, szintén dühében, nekirentott Micinek és szintén minősíthetetlen szavakkal lehordta, hogy miért nem megy máshová mutogatni magát, sőt még a bordélyházat is emlegette, persze a szó közhasználatúbb formájában, mire Mici lassan felemelkedett a hordártalyigáról, kettőt-hármat lépett a bognár felé, megállt előtte kihívóan, tündökölve fiatalságában, és azt mondta:

— Kedves kerégyártó úr, én nem tehetek arról, hogy megöregedett.

Kerégyártó úr erre köpött egyet és képéből kikelve otthagya Micit.

Volt az udvarunkban továbbá egy görbe kis munkás is, akiből harapófogóval se lehetett kihúzni a szót, de ha egyszer kinyitotta a száját, akkor biztos, hogy a szocializmust szidta és ócsárolta, mert még mindig nem volt saját gépkocsija. Rádiója azonban volt már, de azon csupán operettzenét hallgatott, s ha felesége felcsavarta, s véletlenül valami előadást közvetítettek, mondjuk a korszerű mezőgazdaságról, de lehetett a Rádió Postája is, dühösen felugrott és sakálmódra ordította:

— Torkig vagyok már veletek! — és keresett valami operettzenét. Közben odaszólt a feleségének: — Irtál már a rokonodnak?

Ez a rokon Kanadában élt, erdőt irtott, és egy kimustrált hajó kabinjában lakott, de saját autója volt. Meg is egyeztek abban, levél útján, hogy ő küld autót azzal a feltétellel, ha ők egy asszonynak valót küldenek ki neki. Fizeti a hajójegyet, mindent, s mihelyt megérkezik az asszonynak való, máris küldi az autót. De ezt az ügyet eddig nem sikerült nyélbeütöniök.

Volt aztán az udvarunkban egy idősebb, nyugdíjas úr, akinek legfőbb foglalkozása és szórakozása az ebek pároztatása volt. Nem szeretném az izléstelenség vádját vonni a fejemre, ezért üzelmeiről nem is írok, de személyét nem hagyhatom ki, mivel ő volt az, aki a szutykos szomszédnénit be akarta szervezni kutyakerítőnőnek, hogy hatalmas, bővérű kanjának megfelelő partnereket keressen. De ezt az öregasszony nem fogadta el, és ezért nagyon haragudott rá.

Nem említettem még a háztulajdonost. Örökké bíbelődő kis nénike volt ő, akinek ezres bankók penészedtek szerteszt eldugdosva szobájában, de ő ágrólszakadtan járt-kelt, és kocsiról lehullott széndarabokat, szélkergette papírrongyokat szedegetett az utcán, mert szíve nem bírta volna el, hogy valami felhasználható kárba vesszen, noha amit ő összegyűjtögetett az utcán, az végül is saját szemétdombjára került, s aztán a szemetes kihordta a város szélire. Nyájas, örökké mosolygó, fehérhajú nénike volt, a legyeket inkább lehesegette magáról, semhogy megölje őket.

— Ők is szeretnek élni — mondta még a svábbogarakra is.

Hát így voltunk. Tarkabarka társaság volt a mi udvarunk, de megvoltunk, egyrészt, mert akik itt laktak, nem mehettek máshová lakni, másrészt pedig, mert nem sokat törődtünk egymással és egymás dolgaival. A békeséges együttélés alapfeltétele ugyanis az, hogy túrtóztatni kell magát az embereknek és nem mindenáron segíteni a más baján. A Kerékgyártó úr, azaz a bognármester minősíthetetlen ordítzásait — Micit kivéve — megbocsátólag, elnézően fogadtuk, mert mindnyájan tudtuk, hogy a rend érdekében kiabált.

Mindnyájan saját magunk bajába merülve túrtuk a közös udvar átkát, ahová az élet összegyömöszölt bennünket. Hogyan is vettük volna akkor észre a szomszéd öregasszonyt, aki folyton ponyvaregényt olvasgatva napjában többször is megjelent udvarunkban, majd ismét eltűnt seregnyi unokáitól körülvéve.

Jött a tertyedt, szutykos öregasszony, hasán a filléres ponyvával, mint pap a breviáriumával, zajgó unokái közé csapott és mindig a Marit találta nyakon, aki a legcsendesebb és legártatlanabb volt, de eközben fel sem nézett olvasmányából és közömbös hangon ezt mondta:

— Az a csavargó már három napja nem jött haza. . .

És aztán került-fordult az udvarban unokáival és megint eltűnt.

Az a bizonyos csavargó a veje volt, akiről mindnyájan tudtuk, hogy sokszor hetekig se jön haza feleségéhez és kis porontyaihoz, hanem csak akkor, — az öregasszony szavajárásával élve —, mikor gyereket kellett csinálni. Pedig már volt gyereke a rádión, a nyugdíjas öregúr dúshabú, langyos esővízben fürdette kutyáját az udvar közepén, s a tipegő, örökké mosolygó, fehérhajú házínéni egy kilónyi szenet hozott be az utcáról ócska slafrokjában, az inasok pedig fütyörészve verték a tengelybe a kocsiküllőket, akkor, akkor ezen az áhitatos, szép nyári délutánon egyszerre, mint az ézengés, eldőrdült a bognármester minősíthetetlen hangon.

— Inasok, az anyátok istenit, hol a hulladék?!

Az egész udvar felrettent a durva hangra, Mici is felrezzent szendergéséből és felknyökölt a hordártalyigán.

— Tudtom nélkül eladjátok a hulladékot és a kurvákra költitek az arát!

Az inasokban meghűlt a vér és egymásra néztek, mintha az alattomos tolvajt kutatnák egymás közt.

A mester úr nem hiába dördült el: a fásfészerben egy szál hulladék fa sem volt. Véletlenül betévedt a nagy, örökké tárva-nyitva álló fásfészerbe és az üres volt.

A kutyáját mosó nyugdíjas öregúr talpra szökött, kutyáját otthagyta a kádban, és odakocogott a mester úrhoz. Bizalmasan súgta:

— Kerérgyártó úr, ezúttal az inasok ártatlanok. Én tudom, hová tűnt el a hulladék.

A felgerjedt mester rácsapott az öregúrra és megrázta:

— Hová?

— A szomszéd öregasszony unokái hordják már hetek óta. Bejön azokkal a szutyokkal, egy-két darabot hónuk alá csapnak és kísétnak szépen. Én figyelem őket. Ki vannak tanítva, kérem, azok a kölykök.

— Hú, hát hol vannak?

— Lesse meg őket, kérem, majd jönnek azok.

Már az egész ház kint volt az udvaron.

Legelsőnek a görbe kis munkás nyilatkozott az esetről:

— Pffú, ilyen a szocializmus, lopni kénytelen az ember!

Mici is ott volt, bikiniben, feketére égve, tündöklő testtel és kihívóan, szemében káröröm csillogott.

Egyik tüzelte, a másik csillapította a felbőszült mestert. A fehérhajú házinéni elpityeredett. Boldogan arra gondolt, hogy ami szemetet szed ezután az utcán, a szomszédba viszi, ott tán fel tudják használni.

— Pörre megyek! — üvöltötte a mester. — A szememet is kilopnák. És ti vakok vagytok?! — fordult az inasokhoz és a hozzá legközelebb állót úgy megpenderítette, hogy elesett és hason csúszott a földön.

— Ezért pörre megyek! — üvöltötte tovább, mint a megháborodott, s haját tépve föl-alá szaladgált az udvarban. — Mert akárhogy van, törvények még vannak!

A görbe kis munkás kárörömmel bólogatott.

A mester pedig folyvást zúgta:

— Esküszöm, ezért pörre megyek, mert még vannak törvények! Megmutatom! Meg-mu-ta-tom!

